Äriseadustiku muutmise ja sellega seonduvalt
teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu seletuskirja juurde
Lisa 2

Märkuste ja ettepanekute tabel

Nr	Ettepaneku/märkuse sisu	JDM seisukohad/vastused
	Finantsinspektsioon	
1	Selgitame, et meie hinnangul tuleks vähemalt eelnõu seletuskirjas käsitleda, kuidas plaanitud muudatus mõjutab omandi ja kontrolli tuvastamist, muu hulgas rahapesu tõkestamise raames kohaldatavaid hoolsusmeetmeid ja finantssanktsioonide kohaldamist. Muus osas Finantsinspektsioonil eelnõule täiendusi või parandusi ei ole.	Seletuskirja on täiendatud.
	Advokatuuri äriõiguse komisjon	
1	Advokatuuri äriõiguse komisjon tänab võimaluse eest esitada seisukohad raamatupidamise seaduse, väärtpaberituru seaduse ja äriseadustiku muutmise seaduse eelnõu kohta. Toetame üldjoontes eelnõu eesmärki võimaldada Eesti aktsiaseltsidel kasutada erineva hääleõigusega aktsiaid. Samas vajavad mitmed eelnõus valitud lahendused meie hinnangul täiendavat põhjendamist või muutmist. Kokkuvõttes soovitame: 1) kaaluda kümnekordse hääleõiguse ülempiiri asemel sajakordset ülempiiri; 2) asendada suurema hääleõigusega aktsiate vastuvõtmiseks kõigi aktsionäride nõusoleku nõue kvalifitseeritud häälteenamuse 4/5 nõudega; 3) jätta välja audiitori valimise erand; 4) reguleerida selgelt ÄS § 236 lõike 2 ja § 236[1] vahekord; 5) loobuda võõrandamisel põhinevast aegumisklauslist. Põhjendame oma seisukohti lähemalt teemade kaupa:	Teadmiseks võetud.
2	1) Suurema hääleõiguse kümnekordne ülempiir Eelnõu kohaselt võib suurem hääleõigus olla maksimaalselt kümnekordne võrreldes tavapärase hääleõigusega. Seletuskirjas põhjendatakse seda aktsionäride kaitse vajadusega. Kümnekordse ülempiiri valik ei ole piisavalt põhjendatud. Kuna suurema hääleõigusega aktsiate loomine või nende õiguste muutmine eeldaks nagunii kõrgemat häälteenamust (vt selle kohta p 2) ja uutel investoritel on omakorda võimalik enne investeerimist hinnata aktsiaseltsi aktsiastruktuuri	Selgitatud. 1 : 10 ülempiiri kehtestamisega soovitakse välja pakkuda tasakaalustatud lahendus, mis arvestaks nii algsete aktsionäride kui ka uute investorite huvidega. Tegemist on rahvusvaheliselt levinud ülempiiriga.

	ning otsustada, kas sellesse ühingusse investeerida või mitte, siis äriõiguse komisjoni hinnangul võiks seadus jätta aktsionäridele suurema kujundusõiguse kui ainult 10-krone ülempiir ning lubada kõrgemat suhtarvu, näiteks kuni 100-kordne ülempiir. Praktikas on erineva hääleõigusega osade puhul üldjuhul vahed oluliselt kõrgemad kui 10 korda (vahel isegi 1000 või 10000 kordne), mistõttu peaks jääma suurem paindlikkus ka aktsiaseltsidele.	
3	2) Kõigi aktsionäride nõusoleku nõue Nõue, mille kohaselt on erineva hääleõiguse loomiseks või muutmiseks vajalik kõigi aktsionäride nõusolek, on meie hinnangul ebaproportsionaalselt piirav. Eriti problemaatiline on see rohkema aktsionäride arvuga aktsiaseltsides, kus kõigi aktsionäride osalemist ja nõusolekut ei pruugi olla praktiliselt võimalik saavutada. Ka kõnealune direktiiv nõuab vähemalt kvalifitseeritud häälteenamust, mitte konsensust, mistõttu ei ole ühehäälsuse nõue direktiivi ülevõtmiseks vajalik. Sobivam oleks meie hinnangul lähtuda ÄS § 235 lõikes 2 sätestatud põhimõttest: otsuse poolt peab olema vähemalt 4/5 kõigist häältest ning vähemalt 9/10 nende aktsionäride häältest, kelle aktsiatega seotud õigusi muudetakse. Selline lahendus kaitseks mõjutatud aktsionäre, muutmata regulatsiooni praktikas sisuliselt mitte kasutatavaks.	Selgitatud. Tegemist on teadliku valikuga. Eelnõu eesmärgiks on võimaldada suurema hääleõigusega aktsiate kasutamist ainult sellistes aktsiaseltsides, kus tõesti kõik aktsionärid seda soovivad ja seetõttu ongi ette nähtud kõigi aktsionäride nõusolek. Loodav võimalus peaks motiveerima just väikeste aktsionäride arvuga iduühinguid kasvama ja raha kaasama. Valitud lahendus võimaldab kasutada suurema hääleõigusega aktsiaid rohkemates aktsiaseltsides kui direktiivis minimaalselt nõutav, kuid samas kasutatakse direktiivis ette nähtud valikuvõimalusi uute investorite kaitseks.
4	3) Erand audiitori valimisel Eelnõu kohaselt ei kehti erinev hääleõigus audiitori valimise otsustamisel. Seletuskirja järgi soovitakse sellega vältida olukorda, kus audiitor valitakse väikest kapitaliosalust, kuid suurt häältearvu omavate aktsionäride soovide kohaselt. Äriõiguse komisjoni hinnangul ei ole selline erand erineva hääleõigusega aktsiate regulatsiooni eesmärki arvestades põhjendatud. Kavandatava regulatsiooni mõte ongi võimaldada aktsionäri otsustusõiguse erinevust tema osalusest. Sellega kaasneb ka suurem võimalus mõjutada üldkoosoleku otsuseid. Seega soovitame vastava erandi eelnõust välja jätta.	Selgitatud. Investoritel peaks olema hoolimata väiksemast hääleõigusest võimalik mõjutada audiitori valimist. Tegemist on olulise kaitsemeetmega.
5	4) Osalusel ja häälte arvul põhinevate lävendite paralleelne kasutamine	Teadmiseks võetud.

	Eelnõuga nähakse mitme sätte puhul ette, et õiguse või piirangu kohaldamiseks piisab kas teatavast osalusest aktsiakapitalis või samaväärsest osakaalust häältes. Muudatus puudutab muu hulgas aktsionärile laenu andmise keeldu ning õigust: – taotleda erakorralise üldkoosoleku kokkukutsumist; – nõuda päevakorra täiendamist; – esitada otsuse eelnõusid; – nõuda üldkoosoleku protokolli notariaalset tõestamist; – taotleda nõukogu liikme tagasikutsumist; – kutsuda kokku nõukogu koosolekut. Seletuskirja järgi soovitakse võimaldada suurema hääleõigusega aktsionäridel kasutada vähemusaktsionäride õigusi ka siis, kui nende kapitaliosalus jääb alla kehtiva lävendi. Toetame pakutud lahendust.	
6	5) ÄS § 236 lõike 2 ja kavandatava § 236[1] vahekord Eelnõu tuleks täiendada selgesõnalise reegliga, mille kohaselt ei kohaldata ÄS § 236 lõiget 2 nende suurema hääleõigusega aktsiate suhtes, mis on välja antud kavandatava § 236[1] alusel ja sellega kooskõlas. Praegusest sõnastusest ei nähtu piisavalt selgelt, kuidas suhestub uus regulatsioon ÄS § 236 lõikes 2 sätestatud aktsia nimiväärtuse ja häälte arvu seosega. Kavandatav § 236[1] ei ütle otsesõnu, et suurema hääleõigusega ja tavapärase hääleõigusega aktsiate nimiväärtused võivad olla võrdsed. Õigusselguse tagamiseks tuleks see küsimus lahendada kas § 236 muutmise või § 236[1] täiendamise kaudu.	Seletuskirja on vastavalt täiendatud.
7	6) Suurema hääleõiguse lõppemine aktsia võõrandamisel Eelnõu kohaselt lõppeb reguleeritud turul või mitmepoolses kauplemissüsteemis kaubeldava aktsia suurem hääleõigus selle aktsia võõrandamisel. Direktiivi artikli 4 lõike 2 kohaselt on sellise üleandmispõhise aegumisklausli kehtestamine liikmesriigi jaoks vabatahtlik. Komisjon ei toeta pakutud lahendust, kus suurem hääleõigus lõpeks aktsia võõrandamise. Suurema hääleõigusega aktsiad moodustavad eraldi aktsialiigi ning aktsiaga seotud õigused tulenevad aktsia liigist, mitte aktsionäri isikust. Ei ole põhjendatud, et sama liiki aktsia saaks anda ühe omaniku käes suurema hääleõiguse, kuid kaotada	Eelnõu on täiendatud selliselt, et väärtpaberite registrist nähtub selgelt, kui suurema hääleõigusega aktsia võõrandamisel hääleõigus muutub: viide suuremale hääleõigusele lisatakse sarnaselt eelisaktsiale juba aktsia nimetusse; sellise aktsia võõrandamisel, millega kaasneb suurema hääleõiguse lõppemine, muutub automaatselt ka aktsia liik (aluse annab aktsiaseltsi põhikiri); vastav muudatus tuleb

	selle teisele isikule võõrandamisel, ilma et muutuks aktsia liik või aktsiaseltsi põhikiri. Regulatsioon peab võimaldama ka aktsiaraamatus ja väärtpaberiregistris üheselt kindlaks teha, millise hääleõigusega konkreetne aktsia on. Seega soovitame jätta üleandmispõhine aegumisklausel kehtestamata.	emitendi taotlusel ka väärtpaberite registrisse kanda.